

Glas zaaveznikov

Leto II - Št. 226

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 4 lire

TRST, sredo 13. marca 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Pellico 13 - Telefon št. 93854 in 9443

OGLASI: Cena za millimeter visine (širina ena kolona): trgovski L. 27, mrtvaški L. 56 (osmrtnice L. 100), objave L. 20, finančni in pravni oglasi L. 45. V vsebini lista (tekstni oglasi) L. 45. Davek ni vnet. Plačljivo vnaprej. Oglase sprejema izključno: S.P.I., Società per la Pubblicità in Italia, Trst, ul. Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 4 (zaostale L. 8). Rokopisov ne vračamo.

Amerika zahteva pojasnilo

NIKAKEGA ODGOVORA

Washington, 13. marca. Ameriški zunanji minister je v ponedeljek zvečer izjavil, da iz Moskve ni prejel še nikakega odgovora o protestni noti glede Perzije, ki so jo predložili pred petimi dnevi. V not, ki jo je poslal v Moskvo, je izraženo željo, da se razjasni, ali je to stvar, ki jo je treba razpravljati v okviru Zdrženih narodov, ali pa je to stvar, ki jo je treba razpravljati v okviru svetovne skupnosti. Zunanji minister izrecno poudarja, da so sovjetski odpravniki poslali v Moskvo poslanico, ki je bila poslana v Moskvo, kar je izraženo željo, da se razjasni, ali je to stvar, ki jo je treba razpravljati v okviru Zdrženih narodov, ali pa je to stvar, ki jo je treba razpravljati v okviru svetovne skupnosti.

o gibanju čet proti Teheranu

Iz Moskve doslej nikakih vesti

WASHINGTON, 13. marca. — Sinoči so v Washingtonu uradno objavili, da je bilo ameriško zunanje ministrstvo obveščeno, da oddelki Rdeče armade v popolni bojni opremi korakajo proti jugu v smeri Teherana in proti zahodni meji Perzije. Vlada Zdrženih držav je zahtevala pojasnil pri sovjetski vladi, če so se takšni premiki čet dejansko zgodili in v primeru, da so, obvestila odgovorjajo resnici, kakšni so razlogi za premik čet. Izvedelo se je, da je vlada Zdrženih držav že pred nekaj dnevi poslala v Moskvo poslanico, kakor hitro so prišle prve vesti o teh premikih. Na podlagi poročil, ki so jih dobili diplomatski krogi v Washingtonu, niso bili dvomi, da so začeli odhajati sovjetske čete v Perzijo, katere cenijo na 65-70.000 mož, z oddelki oklepnih vozov in konjenice. Iz Londona poročajo, da do današnjih jutranjih ur ni niti moskovska radijska postaja niti sovjetska poročevalska agencija v nikakršni obliki omenila novih premikov sovjetskih čet v Perzijo niti obvestila sovjetske javnosti o poslanici vlade Zdrženih držav.

VOHUNSKA RAZPRAVA

Ottawa, 13. marca. Kot poroča «INS», so v ponedeljek izjavili, da bodo morali štirje kanadski in britanski uradniki izmed 13 oseb, ki jih je kanadska policija aretirala zaradi vohunstva v prid Sovjetske zveze, odgovorjati še zaradi tretje obtožbe, kršitve prislege. Poročilo dodaja, da štirih uradnikov, ki so bili v ponedeljek pred sodiščem, niso izpustili, marveč jih imajo zaradi novega zaslivanja še vedno zaprte. V ponedeljek niso izmed štirih niti podal nikakoli izjave; eni izmed obtoženec, gospe Wolkin, tvisi uradnici, zunanega ministrstva pa so dovolili, da je umaknila izjavo, ki jo je dala pred nekaj dnevi in s katero je priznala svojo krivdo.

LEVANT

Beirut, 13. marca. Iz dobro poučenih krogov v Beirutu so v ponedeljek izjavili, da je libanonska vlada v sporazumu s sirijsko vlado v ponedeljek ukazala svojim predstavnikom v Parizu, naj ne sprejmejo anglo-francoskih predlogov, po katerih bi francoske čete ostale še eno leto v Libanonu. Isti krogi javljajo, da so odposlanci dobili navodila, naj zahtevajo, da se britanske in francoske čete skupaj umaknejo v teku 6 mesecev. Votilej širjeke delegacije pri organizaciji Zdrženih narodov, ki se mu v Londonu, je večer izjavil, da se sirjska in libanonska vlada ne želita ponovno obrniti na Varnostni svet, izjavil je, da je neobhodno potrebno, da pride do umika čet iz obeh držav istočasno s strani Francije in Velike Britanije. Dodal je, da sta vladi Velike Britanije in Zdrženih držav ponudile francoskim oblastem vse olajšave za umik.

Govor zasebnika

Attleejeva izjava o Churchillovem govoru

LONDON, 13. marca. — Ministrski predsednik Clement Attlee je v ponedeljek izjavil v spodnji zbornici, da vlade niso predhodno obvestili o vsebini Churchillovega govora v Zdrženih državah, v katerem je predlagal bratsko zvezo med Veliko Britanijo in Zdrženimi državami. V odgovor na nekatera vprašanja je Attlee izjavil, da je Churchill popolnoma jasno povedal, da govori v svojem imenu. Attlee je nadalje izjavil, da tudi britanskega veleposlanika v Washingtonu niso pred tem vprašali, če odobrava ali ne odobrava vsebine govora. Na vprašanje laburističnega poslanca Thomasa Driberga, če je britanski veleposlanik ne glede na to, ali ga je odobral, ali pa ne, res predhodno čital Churchillov govor, je Attlee odgovoril: «Ne vem če ga je čital. Govor so mu predložili, ni se ga pa vprašali ali ga odobrava, ali ne. O njegovi sodbi ga niso vprašali».

Laburist William Warbey je vprašal, ali bi ministrski predsednik lahko pojasnil, ali vlada v polni meri ne odobrava načina in vsebine Attleejevega govora. Attlee je odgovoril, da vlada ni poklicana, da bi izražala kakršno koli mnenje o govoru, ki ji imajo v drugih državah zasebniki. Pred tem je podjal zunanje ministrstva Hector McNeill na neko vprašanje izjavil: «Vprašanja anglo-ameriškega vojaškega zavezništva se niso dotaknili. Zljaja vlada je, da bi postala organizacija Zdrženih narodov prikladno in učinkovito orodje za ohranitev miru na svetu in za preprečitev napadov».

General Harding obiskal poveljstvo civilne policije

Polkovnik Robertson voditeljem stavke

TRST, 13. marca. — Včeraj jutraj je poveljnik 13. zborna general sir John Harding obiskal poveljstvo civilne policije Juljske krajine v Trstu in v splošnem je izrazil svoje zadovoljstvo za način s katerim civilna policija izpolnjuje svoje dolžnosti v posebno težkem položaju. Poveljnik 13. zborna je izjavil, da je bila civilna policija Juljske krajine predmet številnih izjav in val žalitev od katerih mnoge prihajajo — je dol — iz krogov, od katerih bi lahko pričakovali več razumevanja.

Slovenske šole zaprte

Trst, 13. marca. Prosvetni oddelek Zaveznike vojaške uprave javlja: Ugotovili smo, da je v mestu po šolah a slovenskim učnim jezikom izostal obisk s strani učencev. Poledica tega je, da so te šole postale neuporabne. Zato so spodaj omenjene šole proglašene z današnjim dnem za zaprte: Osnovne šole v mestu Trstu: nika srednja šola; trgovska akademija; realna gimnazija. Sedanja stavka učencev ima enako ozadje kot tista od 12. do 14. februarja, namreč, da se učenci teh šol in jihovi starši poslužujejo šole kot propagandnega sredstva in političnega pritiska in ne kot vzgojne ustanove. Ko bodo in če bodo učenci in njihovi starši izjavili, da se nameravajo resno posluževati pouka, ki jim ga je do zdaj nudila škola uprava, bodo šole ponovno odprli.

ROMUNSKI VOLIVNI BLOK

Bukaresta, 13. marca. «Reuters» poroča, da je kongres romunske socialno demokratske stranke, ki sodeluje v koalicijski vladi, v ponedeljek z veliko večino sklenil, da se za prihodnje splošne volitve združi s komunisti v vladni volivni blok. «Reuters» dodaja, da je dobil predlog 232 glasov, 29 glasov je bilo proti, 60 pa se jih je vzdržalo. Votilej opozicije v socialno demokratski stranki Petrescu je izjavil, da ne more priznati veljavnosti stališča kongresa, ker delegati niso svobodno izrazili svojih želja.

Po izpraznitvi Mukdena

CUNGKING, 13. marca. — Včerajšnje poročilo orednje kitajske poročevalske agencije javlja, da so sovjetske oblasti v ponedeljek uradno sporočile kitajski vladi, da so umaknile sovjetske sile iz Mukdena. Uradno poročilo so poslali štiri dni po izvršitvi izpraznitve. Kot poroča agencija «INS», so kitajske nacionalistične čete, ki so od blizu sledile umikajočim se sovjetskim četam, včeraj vkorakale v Mukden. Nacionalistične čete se pripravljajo, da bodo branile mesto v primeru, če bi nad njim skušali prevzeti nadzorstvo kitajske komunisti. Kitajski nacionalistični poveljstvo poroča, da je nekaj kilometrov od Mukdena, pod poveljstvom generala Lin Liaoja, okoli 110 do 120 tisoč organiziranih enic kitajskih komunistov. Medtem je edini ameriški v Mukdenu vojaški ataše major Robert B. Rigg, sporočil poveljstvu generalisima Čangkajskega v Činovi, da se prisostvoval general Marshall.

PRELOŽITEV SESTANKA VARNOSTNEGA SVETA

New York, 13. marca. Benjamin Cohen, tajnik Varnostnega sveta in svetnik ameriškega zunanjega ministrstva, je izjavil, da so predložili sestanek Varnostnega sveta, ki je bil sklican za 21. marec v New York, na čas po 25. marca, ko bo prenehalo slabo vreme, katero bo po vseh znakih sodeč vladalo v Evropi v kritični dobi za letalske prevoze.

PRED POGAJANJE V INDOEZIJI

Batavia, 13. marca. Nizozemska poročevalska agencija je včeraj iz dobro poučenih krogov javila, da so bodo v teku 48 ur prišla v Batavijo nizozemsko-indonezijska pogajanja. Agencija dodaja, da se bosta obe stranki, ki je predvideno, sestali v duhu medsebojnega razumevanja. Včeraj so javili sestavo nove vlade indonezijskega «ministrskega predsednika» Sjarja. Njegova vlada šteje 12 do 16 članov; le en član je bil v prejšnji Soekarnovi vladi. Dopolnil «BBC» pravi, da so do sedanjih domnevanj le dva člana vlade predstavnik okrajnih svetov, večina izmed njih pa ima verjetno široko in konstruktivno pogleda.

Potreba po sodelovanju Zdrženih narodov

TOM CONNALLY

ŽRTVE VOJNE

London, 13. marca. «Reuters» javlja po poročilu vatikanske radijske postaje, da znaša število mrtvih v teku vojne po statistiki, ki so jo sestavili v Rimu, 22 milijonov oseb.

Poziv Cordell Hulla in Toma Connallyja

Ovire niso nepremostljive

WASHINGTON, 13. marca. Bivši ameriški zunanji minister Cordell Hull je v ponedeljek izjavil, da je končni uspeh organizacije Zdrženih narodov odvisen od duha sodelovanja med Zdrženimi narodi, ki pa temelji v glavnem na združenju vsakega posameznega naroda v krogu mednarodne skupnosti. Hull je uvodoma izrek doberdoilico organizaciji Zdrženih narodov na njenem začetnem sešeu v New Yorku, nato pa dodal: «Nič ne pričakuj, da bodo Zdrženi narodi delali tuče. Če si vsak narod — in tudi mi — želi zagotoviti sodelovanje in zaupanje ostalih, mora imeti dobro vero ter nuditi svoje sodelovanje in zaupanje».

Posebno velja to za odnose med vesilami. Le z nadaljnjim sodelovanjem med Zdrženimi narodi, Veliko Britanijo, Sovjetsko zvezo, Kitajsko in Francijo se bo lahko razvil tisti duh razumevanja in skupnega delovanja, ki je potrebno za ohranitev miru, če treba, tudi z uporabo oborožene sile. Če pa bi kateri koli izmed teh narodov, ali pa vsi, ne priznal skupnih koristi in s svojim delom teh koristi ne bi podpiral, bi sledil neizbežni polom.

Za pogostejše sestanke

Predsednik ameriške senatne komisije za zunanje zadeve Connally je v govoru, ki ga je imel v senatu vstrgal na pogostejše sestanke med Trumanom, Stalinom in Attleejem ter med odgovarjajočimi zunanjimi ministri, in sicer zaradi tega, da bi odstranili trenje med temi tremi državami. Connally je dejal: «V izkrenih osebnih razgovorih, v jasnem in preprostem govoru in če potrebno brez zamočanja, bi lahko rešili številna vprašanja, iz katerih bi sicer lahko nastala resna mednarodna vprašanja. Taki razgovori bi razvili medsebojno zaupanje».

Connally polaga vse svoje upanje v Zdržene države; izjavil je, da mir ne bo v nevarnosti, dokler bo ostale Velika Britanija, Zdržene države in Sovjetska zveza zveste obveznostim, ustanovne listine in poravnane spore, čim bodo nastopili. Nadaljeval je: «Kdor želi mir, ne sme zagrešiti dejanj, ki bi povzročila vojno. Nobena država nima pravice z gospodarskim in političnim pritiskom podreiti druge države svoj volji».

Senator Connally je nadaljeval: «Sovjetska zveza ima pravico, da v svoji državi brez posredovanja in vmešavanja tujih držav uvede svoj ustroj. Zdržene države in vse druge države, članice Zdrženih narodov, imajo pravico vpeljati svoje vladne ustroje ali gospodarske rešitve brez posredovanja in vmešavanja drugih držav. Zdržene države se bodo uprle vsakemu oboroženemu napadu in kakršnemu koli pritisku ali gospodarskemu, oštro političnemu manevru».

Senator Connally je izrazil mnega, da je Sovjetska zveza ne želi vojne, iznesel je tudi stališče, da lahko dosežemo razumevanje in medsebojno sodelovanje s Sovjeti ter dodal: «Zdržene države imajo pravico, da v svoji državi uvedejo svoj ustroj».

«Kdor želi mir, ne sme zagrešiti dejanj, ki bi povzročila vojno. Nobena država nima pravice z gospodarskim in političnim pritiskom podreiti druge države svoj volji».

Senator Connally je izrazil mnega, da je Sovjetska zveza ne želi vojne, iznesel je tudi stališče, da lahko dosežemo razumevanje in medsebojno sodelovanje s Sovjeti ter dodal: «Zdržene države imajo pravico, da v svoji državi uvedejo svoj ustroj».

(Nadaljevanje prihodnjik)

Ameriški odgovor na sovjetsko noto

Odločna zavrnitev obtožb v pogledu Bolgarije

WASHINGTON, 13. marca. Byrnes je v not, ki jo je p protest, ki so ga dostavili ame in po katerem naj bi Zdržene 22. februarja dostavile bolgars velesil v pogledu Bolgarije, iz protestom. Obtožbe protesta je Byrnes odgovoril, da je v vključitev dveh predstavnikov ota sko vlado. Morala bi biti prava pr začetni bil moralna resnično in iskro vlada ni mislila takrat in tudi zd lovanje sile na drugih pogov ljvih. V nasprotnem primeru bi sile sodelovanje na podlagi, ki bi bila sprejemljiva samo z ene strani. Byrnes je izrazil upanje, da bodo dosegli podlago, ki bo za izpolnitev moskovskih sklepov v duhu pomiritev sprejemljiva za obe strani in nadaljeval: «Vlada Zdrženih držav je s precejšnjim iznenadenjem iz vedela, da tomlači vlada Sovjetske zveze njeno spomenico bolgarski vladi, ki aloni na tako preprostem in osnovnem pojmovanju, kot kršitve dogovora. Po mnenju moje vlade in v spomenici bistvo pogodbe same. Kot odgovor na drugo obtožbo so-

ZADNJE VESTI

Poročilo «INS» je glavni ravnatelj ustanove UNRRA Herbert Lehman včeraj zvečer javil svoj odstop. V pismu, ki ga je naslovil na Svet, ki bi se moral sestati v petek, 16. marca v Atlantic Cityju, je pojasnil, da bo poslal navet zdravnika, ki mu je priporočil določeno dobo počitka.

Poslanska zbornica Zdrženih držav je sklenila, da bodo izvedli poskuse z atomsko bombo na pacifiškem otočju Bikini v največji vojaški tajnosti. Sklenili so sestaviti komisijo enajstih vojaških in civilnih strokovnjakov, ki bo podala natano poročilo o izidu poskusa. Člane komisije bo imenoval predsednik Truman.

Belgijski profesor Edvard Anseele je oddobil mesto kolonijalnega ministra v novi vladi Paula Henrja Spaaka. Na njegovo mesto je prišel Lode Craeybeck. Ministrstvo za javno zdravstvo je prevel Van Beneden in kmetijsko Arthur Wauters.

Britanski minister za zunanje zadeve Ernest Bevin je odklonil zahtevo skupine laburističnih poslancev, naj posreduje za preloženje grških volitev, ki so jih razpisali za 31. marec.

General De Gaulle bo vodil odhod francoskih čet iz Libanona.

FRANCOSKA NOTA O SPANJI

Pariz, 13. marca. Francoski zunanji minister Bidault je včeraj popoldne izročil britanskemu in ameriškem veleposlaniku v Parizu novo noto, ki se nanaša na francoski predlog za predložitev španskega vprašanja v predložitev Varnostnemu svetu organizacije Zdrženih narodov.

V dobro poučenih krogih menijo, da nota potrjuje stvari, ki jih je Bidault označil že v razgovoru z britanskim veleposlanikom, ko je prejel britanski odgovor na nedavno francosko noto. Britanski in ameriški odgovor odločata francoski predlog, da bi špansko vprašanje predložili v predložitev Varnostnemu svetu.

IZ SLOVENIJE

V Delavski zbornici v Ljubljani so zborovali tekstili iz vse Slovenije. Razpravljali so o ukrepih, ki so potrebni za dvig tekstilne proizvodnje. Ugotovili so, da je sindikalna organizacija skupno za reševanje tovarne odgovorna za rentabilnost podjetja. Delavstvo mora biti posebno budno pri raziskavanju vzrokov za slabše delovanje. Zastavili so si nalogo, da bodo povečali tekstilno proizvodnjo in znižali cene tekstilnega blaga.

Ljudska pravica pise, da je bila prehrana v Sloveniji do sedaj navedena samo na polovici UNRRA in na dobave iz Vojvodine. Ker bo sta oba vira v kratkem prenehala, so dobavni, so oblasti odredile prisilne odkupe živila pri kmetih. Zrte, ki jih bo kmet pridelal skupno s tem, da bo prodal žive po nižjih cenah, bodo tudi njemu v korist. S tem bo pomagal delavcu, ki po drugi strani dela za kmetu. Vse to so doslej kmetom premalo razložili, kar povzroča ob priliki odkupov markskega grodnarja. Kmetom bo zato treba na mnogih stankih razložiti, da so te žrte potrebne in jih preprečiti, da ti ukrepi ne izvirajo iz kake protikmetne politike. Ker najdemo komisije med kmeti tudi spekulantne, bodo pri takih kmetih napravili preiskave.

Komisija za ugotavljanje vojne dobička četiri Center-Ljubljana je razpravljala proti naslednjim vojni dobičkarjem: Tomič Frano in Slava, gostinčar, Rimska cesta (529.000 din); Hlobj Jakob, pos. in pleskar, Cankarjevo nabrežje (335.500 din); Vojska Stane, pos. in pleskar, Gajeva (249.000 din).

Zene in dekleta četiri Slake so 1. marca t. l. prišle na vseh zgodaj a kletki in zavilanih rokavi v Učiteljski dom. Skupno je prišlo 17 žensk, ki so porabile in očistile osebe, hodnike in stopnišča ter notranje opreme učiteljskega doma. Gojenec doma so vso prinašali vodo.

Slovenski kmetje prireajo se, stanke, na katerih sporašno so odkupni komisijam dolžni, kakšno količino živila bo kdo oddal. Takšen staneček so imeli tudi v Presliki. Medtem ko so nekateri izjavljali, da si radi odtrgajo od svojih ust, samo da bodo pomagali drugim, je premočni kmet Konič Josif izjavil, da lahko pogreši samo 50 kg žita. Sovražniki so se spogledovali in pridelali jetrnat, da ima Konič bogate zaloge in da satorica vsko reč, ki pride od ljudske oblasti. Ko so pregledali Koničove zaloge, je komisija odkrila, kot poročila «Slov. porovalce», cele zaklade hrane. Našli so okrog 1000 kg krompirja, 600 kg pšenice, 250 kg riža, ajde pa nad 300 kg. Drugje je imel skrite 50 kg krušne in 23 kg bele moke ter 18 kg soli. Kot značilnemu gospodarstveniku satoru so Koniču njegove zaloge zaplenili. Ljudska oblast pa bo odleži budno pazila in odkrivala ter raziskavala vse Koničove, vse skrivne zaloge in vse gospodarske satorje.

Bodna in hitra preiskava, onemogočanje spekulativ in satorjev in čim hitrejša obnova gospodarstva, to so najvažnejše naloge, ki so jih določili za področje trgovine. Vse potrebne so organizirali v nabavno-prodajnih združenjih, ki bodo mobilizirale najviše močnice za reševanje nalog trgovine. Iz vseh blizhnj nabavno-prodajnih združenj na področju Ljubljane so že lanske leto ustanovili enotno ljubljansko nabavno-prodajno združbo, ki so jo nazvali «NAPROZA», ki je največje trgovsko združbo podjetje v Sloveniji. Poročilo, ki ga je ta za-

druga podala, poziva ljudstvo, naj marljivo sodeluje in kontrolira delovanje združbe, ker je le v tem jamstvo za njen uspeh. V «NAPROZI» je vpisanih 18.860 članov in 37.000 osebnojavov, vendar poročilo pravi, da okrog 7700 članov sploh ne kupuje v združbi, da se o njihovem sodelovanju pri upravljanju sploh ne govori. Sestavljalec poročila se sprašuje, v čem ležijo vzroki odditve teh članov in valj krivdo v glavnem na slabe izkušnje, ki so jih imeli člani s starimi združbami.

Umrl so: Marija Zadravnik-Kračič, Polona Turk, Ivana Pokorn, vdova profesorja, dr. Josip Jak, odvetnik, in Josipina Jonke, vdova trgovca val v Ljubljani; Josie Sobar v Ljubnem; Adolf Virjak v Celju; Davorin Lesja, učitelj v pok. v Rušan.

ZANIMIVOSTI

Na krovu velike angleške prekomorske poštne ladje «Queen Elizabeth», ki ima 55.000 ton, je izbruhnil požar. Gasilcem, ki so pri hiteli na vse okolišnje mest pristanika Southampton v južni Angliji, se je posrečilo pogasiti požar. Požar je nastal v ladiskih tovarnicah in je precej poškodoval ladjo. Člavičletih srtev ni bilo. Ladja, ki so jo doslej uporabljali za prevažanje ameriških vojsk iz Evrope v Ameriko, je bila v pristanišču, kjer so jo preuževali za potniški promet med Southamptonom in New Yorkom. To je poar v dolgi vrsti podobnih nesreč na britanskih ladjah, kar vzbuja sum organizirane sabotaže ter razpodbija oblasti, da podvojijo nadzorstvo v vseh britanskih pristaniščih.

Pred odlično družbo so v sofiškem narodnem opernem gledališču uprizorili Muorskega opera «Boris Godunov». Predstava so prisostvovali podpredsednik sovenske nadzorstvene komisije general Birysov, general Cherepanov, voditelj britanske vojske misije in druge osebnosti.

Knjžnica ameriškega kongresa je nakupovala ustanova vse ameriških knjžnic za vse nemške knjžnice, ki so izle med vojno in jih niso mogli dobiti iz Nemčije. Doba-vala je vodilim ameriškim knjžnicam te znatno količino takih knjž, zdaj so pa delo prekinili ter ustanovili odbor sedmih ameriških knjžnic, izvedencev, ki bodo vodili nadaljnji nakup knjž.

Po poročilih dopisnika lista «Daily Telegraph» bo v nekaj tednih izgubila nemška mornarica. Ladje bodo razdelili med zavezničke, ostane pa potopili. Ob predaji je nemška mornarica imela 376.166 moč, od katerih so 33.919 moč že odpuštili. Častniki, ki vodi podiranje nemških pomorskih oporišč, je izjavil: «Po-pisali smo vse nemške premoženje. Pomorski izvedenci so določili za uničenje potrebne postopke in vojaški tehnični oddelki so opravljali to nalogo pod nadzorstvom mornarice. Potem so pregledali izvirno delo, da bi niti ena sama naprava ne mogla ostati Nemcem za vojaške svrhe». Nemški mornarji izvirujejo povelja brez kakršnih koli pripomb.

Sot ljudskih komisarjev Sovjetske zveze je odobril načrt za obnovo mesta Kalinina. Vlada je nakazala za obnovo mesta za leto 1946 31 in pol milijonov rubljev. Predvidevajo, da bo postalo mesto Kalinin v dveh ali treh letih eno izmed najmodernejših mest Sovjetske zveze.

Prehrana v Nemčiji

Dopisnik BBC razpravlja v svojem poročilu iz Berlina o nemškem prehranbenem položaju. Pravi, da so zavezniški opazovalci menjajo, da bi morale Združene države ustaviti delitev živil na obroke, medtem ko bi Velika Britanija morala omejiti porabo kruha, če hoče svet preprečiti nesrečo v vsej Evropi. Prav tako so menjajo, da bi samo izmenjava živil med štiri-mi zasedbenimi področji mnogo ne izboljšala položaja v britanskem zasedbenem področju. Slučaj velja med štiri-mi veleislami dogovor o izmenjavi preiskov živil, kar pa ne prinaša velike koristi, ker tudi ostala področja niso mnogo na boljšem od britanskega.

Položaj je še mnogo bolj zapleten zaradi velikega pritoka beguncev in prihoda podhranjenih milijonov izseljencev iz Poljske in Češkoslovaške. Posledice opustitve potrebnih ukrepov bo čutila vsa Evropa. Znižanje obrokov na britanskem zasedbenem področju je sledilo izjava generala Luciusa Claye, namestnika poveljnika na ameriškem zasedbenem področju, da zaloge pri sedanjih obrokih 1500 kalorij zadostujejo na ameriškem področju samo je za 30 dni. Na sovjetskem ozemlju se je razdeljevanje živil zmanjšalo, posebno v pokrajini Württemberg.

V britanskem zasedbenem področju so preprečevali proizvodnjo piva, da bi prihranili žito.

Slučaj za otroke

Tudi otrokom so morali na britanskem zasedbenem področju znižati obroke. Toda vojska upravnica s pomočjo švedske Rdečice križa prizadeva, da bi otroci dobili čim več hrane. Švedski Rdeči križ

JULIJSKA KRAJINA

Pogreb škedenjskih žrtev

Manifestacijski sprevod skozi mesto po pogrebnih obredih

Trst, 13. marca

Včeraj je na pogrebu dveh oseb, ki sta bili ubiti v nedeljo v Škedenju, ko se je oddelek policije Julijske krajine znašel pred sovrano razpoloženo množico, zaradi česar je prišlo do streljanja, tajnik slovensko-italijanske protifašistične zveze, Eugenio Laurenti naznanil, da se bo splošna stavka v Trstu, Gorici, Trzinu in Miljah nadaljevala. G. Laurenti je imel svoj govor, ko se je žalni sprevod zbral okrog cerkve sv. Jakoba.

Ko je izjavil, da bodo Slovenci in Italijani, združeni v protestu proti ravnanju civilne policije ostali mirni, ker so oči vsega sveta, v tem času obrnjene na prebivalstvo te pokrajine, je množica privedla burne ovacije. Laurenti in drugi govorniki, ki so za njim povzeli besedo, so zahtevali razpust civilne policije Julijske krajine in so označili splošno stavko kot znak moči in solidarnosti naroda. Od zavezniške oblasti so zahtevali, da zagotovijo, da policija ne bo več uporabljala oročja proti množici. V svojih govorih so govorniki napadli narodni osvobodilni svet (C. L. N.) in Julijske sindikate.

Dopisnik mnogih držav so gledali žalni sprevod z okna v petem nadstropju neke hiše na trgu Garibaldi. Nato so sledili člani brigade «Garibaldi» in jugoslovanski partizani, ki so nosili jugoslovansko italijansko zastavo z rdečo zvezdo. Nato so sledili možje, žene in otroci, ki so nosili šeststo vences; na zelenem listju so se odražali trakovi z modro, belo in rdečo barvo. Nekateri venci so imeli tako jugoslovanske kot italijanske barve.

V sprevodu so bili predstavniki slovensko-italijanske antifašistične zveze, Primorsko narodno osvobodilni odbor, puljski osvobodilni svet, Julijska komunistična stranka, Enotni sindikati, Zveza juljskih partizanov, Zveza slovensko-italijanskih antifašističnih žena, Zveza antifašistične mladine in časopisni krogi. Kakor hitro je utihnila ena godba, je takoj druga začela igrati žalne korčice.

Proti krstu obeh žrtev, 33-letne Ivane Genzove, matere treh otrok, in 40-letnega Jurija Bonifacija, ki je bil duhovnik. Ena krsta je bila pokrita z jugoslovansko in druga z italijansko zastavo z rdečo zvezdo. Krsti so nosili obojci.

Medtem ko se je sprevod pomikal čez trg Garibaldi so osebe, ki so bile med množico, ki je opazovala sprevod, metale v zrak modre, zelene, rumene in bele listke, na katerih je bila zahteva po razpustitvi civilne policije Julijske krajine. Sprevod je nadaljeval svojo pot proti cerkvi sv. Jakoba. Na prostoru ob cerkvi, je zbor zapel žalne pesmi in voditelji stavke so imeli govore.

Med to svečanostjo so odločili, da bo sprevod odšel skozi mesto na trg Unità, medtem ko bodo samo obojci in prijatelji prisostvovali žalnemu svečanosti v Škedenju.

Spreved, ki se je pomikal proti trgu Unità s godbami in zastavami, ni imel tistega obsega kot žalni sprevod in se je v redu razvijal. Sonce se je že pomikalo k zatonu, ko so žrtve, katerih smrt zavezniška oblast obžaluje, upustili v Škedenju v zemljo.

ZNIŽANI OBROKI

Nadzorstvena komisija za Nemčijo je včeraj izjavila, da je bila vojska vlada na britanskem zasedbenem področju v Nemčiji zaradi kolonijalnega položaja živilskih dobav prisiljena zmanjšati obroke beguncem.

Zaradi tega bodo za 12% zmanjšali obroke kruha, moke in krompirja, bodo pa še vedno višji od obrokov, ki jih ima nemško prebivalstvo.

Ukradene umetnine vratajo lastnikom

Uradniki oddelka za spomenike in umetnost vojne uprave na Bavarskem, so izjavili da so vrtni doleži državam, po katerih so pokradli nacisti umetniška dela, takojšnji del so v vrednosti okoli 132 milijonov dolarjev.

Omenjeni uradniki so menjajo, da se giblje skupna vrednost kulturnih predmetov, ki so jih pokradli nacisti, med 580 milijoni in milijardo dolarjev. Menjajo so, da bo potrebno še najmanj dve leti dela, da bodo zaključili zbiranje in vrnitev umetniških zakladov njihovim prvotnim lastnikom.

«Reuters» zatrjuje, da so izvedenci za umetnost menjajo, da bodo morali razpoložati predmet največje vrednosti, ki so jih pokradli Nemci in ki še vedno manjkajo v zbirkah, v prihodnjih letih po vseh državah sveta. Častniki vojske uprave Bavarske so izjavili, da bo pokradli Nemci največje Mevilo abrahamskih umetniških del v Franciji, na Nizozemskem in v Belgiji in so najboljše dela hranili na Poljskem, Češkoslovaškem in v zasedeni Sovjetski zvezi.

Med najbolj znanimi umetninami, katerih največji del so zbrali na Bavarskem, je znana slika Van Dyka «Angelsko čečenje», ki je oltar stolnice v Gentu. Med drugimi znanimi deli je še «Umetnik in njegov model» od Wermersa, «Marija od Michelangela, ki so jo odnesli iz Brugese, Tizianovo platno «Diana» iz Italije, slika, ki jo je Medusini pokradli Geringer, ter «Slepec vodi slepca» od Breughela.

Med najbolj znanimi umetninami, katerih največji del so zbrali na Bavarskem, je znana slika Van Dyka «Angelsko čečenje», ki je oltar stolnice v Gentu. Med drugimi znanimi deli je še «Umetnik in njegov model» od Wermersa, «Marija od Michelangela, ki so jo odnesli iz Brugese, Tizianovo platno «Diana» iz Italije, slika, ki jo je Medusini pokradli Geringer, ter «Slepec vodi slepca» od Breughela.

Med najbolj znanimi umetninami, katerih največji del so zbrali na Bavarskem, je znana slika Van Dyka «Angelsko čečenje», ki je oltar stolnice v Gentu. Med drugimi znanimi deli je še «Umetnik in njegov model» od Wermersa, «Marija od Michelangela, ki so jo odnesli iz Brugese, Tizianovo platno «Diana» iz Italije, slika, ki jo je Medusini pokradli Geringer, ter «Slepec vodi slepca» od Breughela.

TRST

Dve oprostitvi

Pobeglega Ivana Fortisa, so sodili pred izrednim porotnim sodcem, ker je obtožen, da je sodeloval z Nemci s tem, da je stopil v činu narednika-vodnika v nemške SS oddelke.

Prida Zanetti, ki je spoznal obtoženca v Združenih ladjedelnih, kjer sta skupaj delala, je izjavil, da se Fortis prijavil SS oddelkom, da zboljša svoj finančni položaj, ki je bil zelo slab zaradi bolezni njegove žene. Pri SS oddelkih je obtoženec bolj kot drugo bil samo tolačen.

Čeprav je državni tožilec izjavil, da so nekatera dejstva, ki govorijo proti obtoženci, je vseeno zahteval oprostitev. Odvetnik Anconcia se je pridružil zahtevi državnega tožila. Sodisce je obtoženca oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

Nato se je začela razprava proti Leonardo Coradini, ki je obtožen, da se je v noči od 13. na 14. junija 1944 v Kanalu ob Soči kot podpornik republikanske vojske in poveznik neke poštojanke udeležil vojne akcije proti parizanom in jih več umoril.

Obtožbo je povzročilo pismo, ki ga je Coradin pisal svoji zaročnici, v katerem je opisal podrobnosti boja. To pismo je priložil neki list v Vincenzi. V pismu je izjavil, da so ga iznežili iz napadom in da je odgovoril z ognjem na ta napad z namenom, da se brani ter je trdil, da vsebina pisma ni prevedel odgovarjalca rešil, ker je dogodek precej dramatičen z namenom, da bi postal junak v oči svoje zaročnice. Zaslili so nekateri pride, ki so jasno izjavili, da je bil Coradin protifašističnega in protinacističnega mišljenja in da je bil prišel služiti v republikanski vojski, da s tem prepreči, da bi se masoval nad njegovo družino. Državni tožilec je zahteval, da se ga opusti zaradi pomanjkanja dokazov. Odvetnik Anconcia je zahteval, da se ga popolnoma oprosti.

Sodisce je izreko razsodbo, s katero se obtoženec oprosti zaradi pomanjkanja dokazov.

Popis tujcev

Vse osebe, ki nimajo italijanskega, ali so brez državljanstva, se morajo javiti na uradu za tujce pri policijski Julijske krajine v ulici 30. oktobra št. 2-III. nadst. med. 9. in 12. vr. Od 14. do 16. t. m. je na vrsti črka K.

Delegacija je predložila pritožbo o ravnanju civilne policije v različnih primerih. Pritožbo je sprejel major Long, ki je hotel vedeti od delegacije osnovne razloge pritožbe, kakor so mu delegati odgovorili, da so v policijski zbor vključeni številni fašisti.

Upravnik je odvrnil, da so vsakega člena pred sprejemom v zbor presodili in če ima kdo točen obsto-ljiti dokaz proti kateremu koli posamezniku policije, bodo to temeljito preiskali. Major Long je tudi dodal, da so v policijo sprejemali osebe iz prebivalstva pokrajine ne glede na narodnost in jezik. Policijska je v službi javnega reda in ima nalogo, da spoštuje zakon. Kadar je zakon prekršen, je treba od-govorno arretirati. Upravnik je govorno izjavil, da je v teku preiskava pod vodstvom 13. britanskega armadnega zbora o nedavnih incidentih v Trstu, v teku katerih je bila napadena policija in so bili ubiti civilisti. Zaključki preiskave bodo javno objavljeni.

Nikak poseben incident ni motil javnega reda, ki ga je vzdrževala Zavezniška vojska policija.

Podajanje roka za prijave dohodninskega davka

Rok za predložitve izjav, ki je določen s členi 30, 31, 32 in 33 splošnega ukaza št. 25, so podaljšali do 31. marca 1946. za: a) prijave se ne ugotovljenih dohodkov za dohodninski davek raz. B. in C. I. katerih čisti znesek, sam ali skupno z dohodki zasebnih davkoplačevalcev, znaša v smislu zgoraj omenjenega člena 30, 18.800; b) prijave se ne ugotovljenih dohodkov za dodatni davek, čigar čisti znesek dosega skupno, v smislu člena 31, 18.12000; c) prijave dodatnega davka za l. 1946, v smislu člena 32, na dividende delnice in na dohodke, ki spadata v razred D, četudi ne znašajo 18.24000 letno, a presegajo ta zne-sek, ki ga je šteti skupno z drugimi dohodki;

Otišla je dvignila glavo in dejala: «Za vas bi bilo veliko olajšanje, če bi bil zakon razveljavljen? Nikoli ne bom pozabila, kako opani ste bili tistega jutra, ko sem vam povedala.

Pito je naredil prav žalosten obraz. «Bojim se, da bo olajšanje za vas, draga moja potepuhinja!» odgovorila je. «Zogibate se odgovora, ga je obdoločila Otišla.

Pito je bil mirno mrtel. «Če bi najin zakon razveljavili, bi me poročili znova?» je vprašal Pito in prijel Otišlino roko.

Gospodična Helena je potrkala na vrata in naznanila, da je kosilo pripravljeno in se oprostila, da je preprosto. Ko je Pito sledil svoji ženi v obednico, ga je gospodična vprašala, kdaj bo prišla prijateljica.

Takoj se je vrnil in prinasel gospodični denar za najemnino ter ji razložil, da bo morebiti prijateljica prišla šele čez nekaj dni. Rekel je, da se je zadržal v tem kraju samo zato, ker so žena ni počutila dobro. Da bi jo pomiril, ji je dejal, da sta prišla na izlet iz Kanade in nista prinesla prijateljice s seboj. Prišli so, če bi mogla v mestu kupiti za-

GORICA

DRUGI DAN STAVKE v goriški pokrajini

Nedovoljena manifestacija - Sprejem pri goriškem upravniku majorju Longu

Včeraj je potekal dan v Gorici splošno v miru. V tržaškem tekstilnem podjetju in SAFOGU so nekaterim skupinam delavcev, ki so hoteli na delo, drugi delavci to preprečili. Avtobusi in avtobusne proge zaradi stavke niso obratovali, v kolikor se je ta razširila tudi na trdiko Ribl. Pri Selvegu je del delavstva prekinil z delom, med tem ko je del nadaljeval z rednim poslom. Kar se tiče javnih in trgovskih služb, jih je bilo okoli polovico zaprtih. Običajno so delali v javnih uradnih in ravno tako v šolah, razen v slovenskih srednjih šolah, kjer večeraj zjutraj nekateri učenci niso prišli k pouku.

Italijanska komunistična stranka je popoldne na javnih prostorih izdala takole sestavljene letake: «Splošna stavka je bila proglašena iz narodnostnih razlogov. Italijani naj se vrnejo na delo.

V prvih popoldanskih urah se je pojavilo v mestu vznemirjenje zaradi jutranjih glasov o verjetni demonstraciji. Kljub temu, da je policija blokirala dohode v mesto, je prebivalstvo iz obližnjih vasi začelo prihajati v Gorico. Okoli 16 ure se je večje število oseb, med njimi mnogo žen in otrok, z jugoslovanskimi in italijanskimi zastavami z rdečimi zvezdami in razni-mi napisli, zbralo na trgu Vittoria pred vladno palačo.

Manifestacija ni bila dovoljena, toda kljub temu ji policija ni nasprotovala. Postopoma se je množica večala. Na trgu so ji govorili razni govorniki v slovenskem in italijanskem jeziku. Govorili so se tikali zahteve proti Zavezniški vojski u-pravi, da bi ta razpustila civilno policijski zbor. Nekli govorniki je razložili, da se bo stavka nadaljevala. Nato se je razvil sprevod po ulicah proti središču in se pozneje vrnil na trg Vittoria. Med tem časom je sprejel upravniki major Long delegacijo, ki so jo imenovali manifestanti, v njej so bili Mile-na Bajtova, Jole De Perrieva, od-vetnik Ernest De Gresič, Bogomil Vintin in Dorko Volk.

Delegacija je predložila pritožbo o ravnanju civilne policije v različnih primerih. Pritožbo je sprejel major Long, ki je hotel vedeti od delegacije osnovne razloge pritožbe, kakor so mu delegati odgovorili, da so v policijski zbor vključeni številni fašisti.

Upravnik je odvrnil, da so vsakega člena pred sprejemom v zbor presodili in če ima kdo točen obsto-ljiti dokaz proti kateremu koli posamezniku policije, bodo to temeljito preiskali. Major Long je tudi dodal, da so v policijo sprejemali osebe iz prebivalstva pokrajine ne glede na narodnost in jezik. Policijska je v službi javnega reda in ima nalogo, da spoštuje zakon. Kadar je zakon prekršen, je treba od-govorno arretirati. Upravnik je govorno izjavil, da je v teku preiskava pod vodstvom 13. britanskega armadnega zbora o nedavnih incidentih v Trstu, v teku katerih je bila napadena policija in so bili ubiti civilisti. Zaključki preiskave bodo javno objavljeni.

Nikak poseben incident ni motil javnega reda, ki ga je vzdrževala Zavezniška vojska policija.

Podajanje roka za prijave dohodninskega davka

Rok za predložitve izjav, ki je določen s členi 30, 31, 32 in 33 splošnega ukaza št. 25, so podaljšali do 31. marca 1946. za: a) prijave se ne ugotovljenih dohodkov za dohodninski davek raz. B. in C. I. katerih čisti znesek, sam ali skupno z dohodki zasebnih davkoplačevalcev, znaša v smislu zgoraj omenjenega člena 30, 18.800; b) prijave se ne ugotovljenih dohodkov za dodatni davek, čigar čisti znesek dosega skupno, v smislu člena 31, 18.12000; c) prijave dodatnega davka za l. 1946, v smislu člena 32, na dividende delnice in na dohodke, ki spadata v razred D, četudi ne znašajo 18.24000 letno, a presegajo ta zne-sek, ki ga je šteti skupno z drugimi dohodki;

RAZDELJEVANJE KONJ

Pred nekaj dnevi so razdelili na področju A kmotom konje v nadomestitev izgub po nemških racijah in eksploziji v Vallelunga. Druga poljska konji bo prispela v kratkem.

POSILJKA PLASCEV ZA MOTORNIA VOZILA

Prispela je poljska plasceva za motorna vozila in tovorne avtomobile. Delil jih bo za to odgovorni urad.

PROMET BLAGA V PULJSKEM PRISTANIŠČU

Promet blaga v puljskem pristanišču je bil od 1. do 12. marca naslednji:

Vina 402 toni; piva 12 ton; krom-pirja 8 ton; masobne 8 tone; riša 10 ton; koruzne moke 5 ton; teste-nice 15 ton; sveže zeljenjave 2 toni; pomaranče in limone 6 ton.

EDINSTVENA KRAJA

V noči od petka na soboto so prišli tatovi v hlev na Campo di Altura, kjer je bil velik prasac, last poljedelca Lionello Gina. Lopovi so prašica na mestu zaklali; ga razdelili na dva dela ter odnesli najboljši del, to je avlijsko stegno.

Naslednje jutro, je presenečeni lastnik prijavil primer krajevnih poltelj.

«Moja žena si bo ogledala sobo, ko se vrne iz mesta», je hitel Pito.

Na listič je napisal vse, kar po-trebuje in ponudil listič Otišli. Obirno se je oddaljil, ko je Oti-liša pisala svoje želje.

Uspeh pridelitve

Včerajšnja pridelitve «Special Service» v gledališču Verdi je privabila mnogo občinstva in vstopov. Na sporedu je bilo 12 zanimivih točk, ki so jih gledalci z navduše-njem sprejeli.

Izplačilo zaostankov podpore za vojno brezposelnost.

Urad za delo v Gorici sporoča, da bo Zavod za socialno skrbsto izplačal zaostanke podpore za vo-jno brezposelnost, ki je bila v veljavni do 31-12-45. Ugovor do 28-2-46 in je bil ugodno rešen.

Val prizadebi naj dvignejo ome-njene zaostanke najpozneje do 23. t. m.

Težka nesreča iskalcev min

Včeraj zjutraj okoli 11.30 ure se je pripetila težka nesreča oddelku odstranjevalcev min, ki je iskal mi-ne na polju v bližini Gorice. Šest moč, ki jih je vodil vodnik oddelka 64-letni Dante Olivardi, doma iz Go-ricice, korzo Roosevelt 98, je odstra-nilo se 62 min. ko je nenadoma eks-plodirala nerazpočena mina. Iz-med šestih moč je bil 25-letni Ma-rio Beltram iz Gorice na mestu m-rtev, ker ga je drobec zadell v vrat. Štirje drugi so lažje ali težje ranjeni po telesu, iskalec Stefan Le-nardo pa je ostal nepoškodovan. Na pomoč so prihiti bolničarji iz

krminske bolnišnice in odpeljali ra-njenice v Gorico.

Smrtna nesreča

Težka nesreča je ponovno zadela Paravano družino iz Gorenj pri Kanalu. Včeraj zjutraj se je 8-letna Silvia Paravano igrala z nerazpoči-ramo mino, ki ji je v roki eksplodira-la: drobci so ji raztrpali drobovje. Prepeljali so jo takoj v goriško bolnišnico, kjer pa je kmalu umrla. Poveljstvo 88. divizije je nesrečni družini dala na razpolago bolniški avtomobil, da so truplo majhne Silvije prepeljali na dom v Gorenje.

Zaradi tatvine...

Vojaško sodisce je prelozilo na 26. marec razpravo proti Leopoldu Gaspariniju iz Gradisce, obtoženo-mu zaradi razžalitev, ker je kot odgovorni ravnatelj lista «Fronte unice» v tretji številki istega lista objavil članek s naslovom: «Primer Zanetti ali ugled Emiliana Bona in Carla Pedronija.

Včeraj popoldne je vojaško so-disce razpravljalo proti 18-letnemu Lucianu Carliju, Martinu Piculinu, Bogumiru Gregoriju in Giorgiu Specchiju. Carli je bil obtožen, da je 6. decembra preteklega leta sku-paj s Piculinom ukradel 56 stekle-nic raznih likerjev in radijski oja-čevalce Duiliu Di Tarantu, ko je prenočeval v «Capanna dello zio Tome» in mu povzročil 112.000 lir škoda. Dalje sta Carli in Gregorij obtožena, da sta s ponarejenimi ključji vdrla v urad trdnjke Scarda-vin in odpeljali 15 tisoč lir vred-no kolo, last Bogumira Furlana; nato pa sta iz Furlanovega stano-vanja ukradla še celo kolo. Spec-chia pa je obtožen, da je od Carlija

Tečaj angleščine in slovenščine

V ponedeljek in v torek sta se pričela tečaja angleščine in sloven-ščine na pobudo Okrožnega urada za delo v Gorici v soli «Favetti» na Rimski c